

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TERMIZ IQTISODIYOT VA SERVIS UNIVERSITETI**

“TASDIQLAYMAN”

O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor

A. Esanov

2024-yil

TARIXIY REKONSTRUKSIYA MASALALARI

FANI BO‘YICHA

SILLABUS

Magistratura bo‘limi uchun

Bilim sohasi: 200000 - San‘at va gumanitar soha
Ta‘lim sohasi: 220000 - Gumanitar fanlar (tillardan tashqari)
Ta‘lim yo‘nalishi: 70220301 – Tarix (yo‘nalish va faoliyat turi bo‘yicha)

Termiz– 2024

Modal / FAN SILLABUSI
Pedagogika va ijtimoiy –gumanitar
fanlar fakulteti
70220301-Tarix (yo'nalish va faoliyat
turi bo'yicha)

Fan nomi:	TARIXIY MASALALARI	REKONSTRUKSIYA
Fan turi:	Ma'buriy	
Fan kodi:	TRM1106	
Yil:	2024/2025	
Semestr:	1	
Ta'lim shakli:	Kunduzgi	
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	180	
Ma'ruza	36	
Seminar	36	
Musaqil ta'lim	108	
Kredit miqdori:	6	
Baholash shakli:	Imtihon	
Fan tili:	O'zbek	

Fan maqsadi (FM)

FMI	“Tarixiy rekonstruksiya masalalari” fanning predmeti, mazmun – mohiyati to'g'risida magistratlarga umumiy tushuncha berish, fanga oid ma'lumotlar, yangi nazariyalarni o'rganishda ilmiy jihatdan yondashish, tadqiqot ko'lamining o'sishi, va bilimlar doirasining kengayib borishini aniqlash, ma'lumotlarni tahlil qilish va umumlashtirish usullarini o'rganishdan iborat. talabalarda ilmiy tadqiqot dasturini tuzish va unda nazariya va amaliyot birligiga rioya qilish malakalarini shakllantirishdan iborat. Fan magistrarni ilmiy izlanishning o'ziga xos jihatlari bilan tanishtiradi. I kurs magistratlarga turli materiallardan tarixiy manba sifatida foydalanishni, ularni tarixiy nuqta nazardan tahlil qilishni, ijtimoiy – iqtisodiy tizimning rekonstruksiyasini amalga oshirishni, etnomadaniy jarayonlarni tiklashni, zamonaviy tarixiy rekonstruksiyaga doir ilmiy qarashlar va yondoshuvlar haqida bilim berishdan iborat.

1.	Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar Jahon tarixi (JATB125)

2.	Tarixiy o'lkashunoslik (TAUB204)
3.	Jahon sivilizatsiyalari tarixi (JSTB2104)
4.	Tarixiy tadqiqot usullari (MTMT1405)

Ta'lim natijalari (TN)

	Bilimlar jihatidan:
TN1	Mutaxassislik fanlarini o'qitish jarayonida professor-o'qituvchining vazifalari va talabalarining o'quv-bilish faoliyatini tashkil etish, talabalarining diqqatini jalb qilish va mashg'ulot samaradorligini oshirish metodlari haqida tasavvurga ega bo'lishi;
TN2	Mutaxassislik fanlarini o'qitish shakllari (ma'ruza, seminar, amaliy, laboratoriya, mustaqil ta'lim, kurs ishlari, bitiruv malakaviy ishlari, o'quv amaliyoti, mutaxassislik fanlarini o'qitishning multimedia va interfaol ta'lim texnologiyalari to'g'risida bilimga ega bo'lishi haqida bilishlari lozim;
TN3	Mutaxassislik fanlarining didaktik ta'minotini ishlab chiqish, mashg'ulot ishlamalarini tayyorlash, mutaxassislik fanlarining o'quv-uslubiy majmualarini ishlab chiqish, mutaxassislik fanlarini o'qitish jarayonida reyting tizimini qo'llash;
TN4	Mutaxassislik fanlarini o'qitishda mashg'ulotlarning rejasini tuzish va ma'ruza matnini tayyorlash; ochiq mashg'ulotlarni o'tkazish va hujjatlarini rasmiylashtirish, yil, semestr bo'yicha o'quv ishlarining tashkil etilishini rejalashtirish, auditoriyadan tashqari ish shakllariga rahbarlik qilish;
	Ko'rikmalar jihatidan:
TN5	Mutaxassislik fanlarini o'qitish texnologiyalarining pedagogik asoslari, mutaxassislik fanlaridan o'quv amaliyotini tashkil etish, o'quv-ishlab chiqarish ishlarini meyorlashtirish va tashkil etish;
TN6	Mutaxassislik fan o'qituvchisining o'quv meyoriy hujjatlari va metodik ishlari, ularni rejalashtirish, tashkil etish va tayyorlash malakalariga ega bo'lishi;
TN7	Mutaxassislik fanlarini o'qitish metodikasi fanining vazifalari, o'qitish gonnuyatlari va tamoyillarining nazariy asoslarini ilmiy taxil qilish;

Fanning mazmuni

	I-semestr mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)
M1	Fanning predmeti maqsadi va vazifalari
M2	Fanning predmeti maqsadi va vazifalari
M3	Qadimgi jamiyatlar xo'jaligini o'rganish muammolari
M4	Qadimgi jamiyatlar xo'jaligini o'rganish muammolari
M5	Arxeologik ma'lumotlar asosida xonaki va ixtisoslashgan hunarmandchilik turlarini o'rganish uslublari
M6	Arxeologik ma'lumotlar asosida xonaki va ixtisoslashgan hunarmandchilik turlarini o'rganish uslublari

M7	Avitboshlash va savdo-sotiqning tarixiy rekonstruksiya
M8	Avitboshlash va savdo-sotiqning tarixiy rekonstruksiya
M9	Paleodemografiya va qadimgi iqtisod masalalari
M10	Paleodemografiya va qadimgi iqtisod masalalari
M11	Turar joylar va ijtimoiy taraqqiyot tarixining rekonstruksiya
M12	Turar joylar va ijtimoiy taraqqiyot tarixining rekonstruksiya
M13	Dafn marosimlarini o'rganish va qadimgi jamiyatlar ijtimoiy-iqtisodiy tarixini umumlashtirish usullari
M14	Dafn marosimlarini o'rganish va qadimgi jamiyatlar ijtimoiy-iqtisodiy tarixini umumlashtirish usullari
M15	Havot sharoiti, insonatimush tarzi va madaniyatini tiklash
M16	Havot sharoiti, insonatimush tarzi va madaniyatini tiklash
M17	Ilk shaharlar va davlatlarning arxeologik belgilari
M18	Ilk shaharlar va davlatlarning arxeologik belgilari
I-semestr mashg'ulotlar shakli: seminar mashg'uloti (S)	
A1	Fanning predime'i maqsadi va vazifalari
A2	Fanning predime'i maqsadi va vazifalari
A3	Qadimgi jamiyatlar xo'jaligini o'rganish muammolari
A4	Qadimgi jamiyatlar xo'jaligini o'rganish muammolari
A5	Arxeologik ma'lumotlar asosida xonaki va ixtisoslashgan hunarmandchilik turlarini o'rganish usulblari
A6	Arxeologik ma'lumotlar asosida xonaki va ixtisoslashgan hunarmandchilik turlarini o'rganish usulblari
A7	Avitboshlash va savdo-sotiqning tarixiy rekonstruksiya
A8	Avitboshlash va savdo-sotiqning tarixiy rekonstruksiya
A9	Paleodemografiya va qadimgi iqtisod masalalari
A10	Paleodemografiya va qadimgi iqtisod masalalari
A11	Turar joylar va ijtimoiy taraqqiyot tarixining rekonstruksiya
A12	Turar joylar va ijtimoiy taraqqiyot tarixining rekonstruksiya
A13	Dafn marosimlarini o'rganish va qadimgi jamiyatlar ijtimoiy-iqtisodiy tarixini umumlashtirish usullari
A14	Dafn marosimlarini o'rganish va qadimgi jamiyatlar ijtimoiy-iqtisodiy tarixini umumlashtirish usullari
A15	Havot sharoiti, insonatimush tarzi va madaniyatini tiklash
A16	Havot sharoiti, insonatimush tarzi va madaniyatini tiklash
A17	Ilk shaharlar va davlatlarning arxeologik belgilari
A18	Ilk shaharlar va davlatlarning arxeologik belgilari

Mustaqil ta'lim (MT)	
I semestr	
1	Seminar mashg'ulotlarga tayuorganlik ko'rish. 45 soat
2	Vaziyatli masalalar (kazuslar) tuzish. 20 soat
3	Berilgan ma'balarni o'rganish. 20soat
4	Mavzu bo'yicha referat yozish. 15 soat
5	Anjumaniga tezis tayuorlash. 110. soat

Asosiy adabiyotlar	
1.	Sag'dullayev A.S. Tarixiy rekonstruksiya masalalari (o'quv qo'llanma) – Toshkent, 2024.B-93
2.	Мартьянов А.И. Археология.-М.:Юрайт, 2022.-367с.
Do'shimcha adabiyotlar	
1.	Мирзиев Ш.М. “Хозирги замон ва Янги Ўзбекистон.”Ўзбекистон” нашриёти,2024.-560б.
2.	Мирзуюев Ш.М. Yangi “O'zbekistonda erkin va farqvon yashaylik”.5-jild.-Toshkent:O'zbekiston" nashriyoti,2023.-408b.
3.	Мирзуюев Ш.М. “Yangi O'zbekistonda taraqqiyot strategiyasi asosida demokratik islohotlar yo'lini gatiy davom ettiramiz”.6-jild. Toshkent. “O'zbekiston” nashriyoti,2023.-536b.
4.	Мирзуюев Ш.М. “Yangi O'zbekiston strategiyasi”.- Toshkent. “O'zbekiston” nashriyoti,2021.-464b.
5.	Sag'dullayev A.S., Xolmatov N.O' va boshq. “ Markaziy Osiyoda tarixiy-madaniy viloyatlarning shakllanishi va etnik geografiyasi muammolari” T. Universitet, 2020.
6.	William H. Stierling Jr., Susan N. Helff. Ancient Near Eastern History and Culture.- New York: Routledge, 2023.-546b.
7.	Boqiyev A. Shaydullayev A., Yo'l dosheva Z. “Okc sivilizatsiyasi”.- T.:Yangi nashr, 2015.
8.	Првепладе Э В Саидов А.Х., Абдуллаев Е. “O'zbekiston sivilizatsiyasi: davlatchilik va huquq tarixidan lavhalar.”-T.: “Adolat”, 2001.
9.	Abdullayev O' I. “ O' ra Osiyoda ibtidoiy jamoa tuzumi va ilk davlatchilik tarixshunosligi”. T.: Akademiya, 2009.
10.	Sag'dullayev A.S. “Qadimgi O'ra Osiyo tarixi” O'quv qo'llanma, T.: 2008.
11.	Мавлонов О.: “Markaziy Osiyoning qadimgi yo'llari” –T.: Akademiya 2008.
12.	“O'zbekiston tarixi” Birinchi kitob.-Toshkent, 2020.
13.	Sag'dullayev A.S va boshqalar. “O'zbekiston tarixi ” (1-kitob).darslik.-

14	Toshkent Doinshmand zivosi. 2021. - 624 b.
14	Sarandh V. Margana and Protozovostizm. - Athens, 1998.
15	Matvogradov H. " Xorazm vohasi bronza asri va ilk temir davri tarixi. T., 2017.
16	India and Central Asia (Pre - Islamic Period). - Toshkent, 2000.
17	Birford I. S. Archeological Perspectives// Man's Imprint from the Past. - Boston, 1971/
18	Clark J.D. The Prehistory of Africa. - London, 1970.

Axborot manbalari

1. www.gov.uz
2. www.natfb.uz
3. www.zivonol.uz
4. www.lex.uz
5. www.google.ru
6. <https://ur.zil.ru/>
7. www.glr.ru
8. Archaeology.uz

Talabanning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabanning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi

lozimi:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritib olish;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;

b) 4 baho olish uchun talabanning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi

- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon etib olish;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olish;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajarib olish;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharhlay bilsa;

lozimi:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarib olish;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olish;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajarib olish;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy hujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa;

lozimi:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinmasa;
- fan bo'yicha ma'n puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

g) quyidagi hollarda talabanning bilim darajasi qoniqsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rinmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha ma'n boshqalardan ko'chirib olinganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha ma'n jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.